

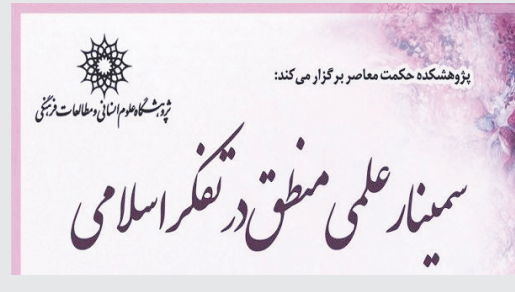
همایش کاریست علم اسلامی در آموزش و پرورش

پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم همایشی را با عنوان «نظریه علم اسلامی و کاریست آن در نظام آموزش و پرورش» تدارک دیده است تا از این طریق مبانی نظری این مهم را فراهم آورد. محورهای این همایش عبارت است از: علم اسلامی از منظر آیت الله جوادی آملی، باخوانی وضعیت موجود برنامه‌ها و متون درسی و تشخیص موارد چالش برانگیز با علم اسلامی به تفکیک، کاریست و دلالت‌های نظریه علم اسلامی در برنامه درسی و موانع آن.

هدف از برگزاری این همایش تبیین نیازهای برنامه‌های درسی به نظریه علم دینی براساس نظریه علم دینی آیت الله جوادی آملی و ارائه الگوهای مبنی در جهت اسلامی سازی متون درسی و نظام آموزشی کشور است. این همایش در اسفندماه برگزار می‌شود و ارسال چکیده به آن تا ۲۹ مهرماه و ارسال اصل مقاله تا ۱۵ دی ماه تمدید شده است.

سمینار منطق در تفکر اسلامی

سمینار علمی «منطق در تفکر اسلامی» با سخنرانی پروفیسور نادیا گرمان، استاد دانشگاه فرایبورگ آلمان، طاهره کمالی زاده، ملیحه احسانی و مهدی عظیمی برگزار می‌شود. این نشست دوشنبه ۱۶ مهر ۱۳۹۷ از ساعت ۱۳ تا ۱۷ درسالن حکمت پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار خواهد شد.

نشست نظریه تاریخی انقلاب اسلامی

نشست «نظریه تاریخی انقلاب اسلامی؛ تاملات نظری و روش شناختی» با سخنرانی محمد رجیبی و حسین کچویان برگزار می‌شود. این نشست امروز چهارشنبه ۱۱ مهرماه، از ساعت ۱۶ در پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی واقع در خیابان سمیه، حوزه هنری انقلاب اسلامی، جنب مسجد، طبقه دوم سرای شهید آوینی آغاز خواهد شد.

نشست طبقه متوسط و تحولات ایران

نشست طبقه متوسط در فراز و فرود تحولات ایران به همت کانون اندیشه جوان و با سخنرانی ابراهیم فیاض، تقی آزادارمکی و احمد نادری برگزار می‌شود. این نشست امروز ساعت ۱۴ در سالن اجتماعات کانون اندیشه جوان، واقع در خیابان انقلاب اسلامی، خیابان وصال شیرازی، کوچه دکتر فرهنگی (بهنام)، پلاک ۱۹ برگزار خواهد شد.

سید مهدی ناظمی قره باغ پژوهشگر فلسفه

در فیلم «بازگشت بتمن»، تیم برتون به پختگی تکنیکی بیشتری رسیده است و ضمن حفظ مواردی که در قسمت قبلی به دست آورده بود، اثری را خلق می‌کند که درگیری بیشتری با مخاطب ایجاد می‌کند. در این قسمت نیز مانند قسمت قبل، یکی از بارزترین وجوه اثر، خلق یک ضدقهرمان قوی و مشخص و معنادار و در عین حال پارادوکسیکال است، تا جایی که ما به سختی می‌توانیم دل به نابودی این ضدقهرمان توسط بتمن بدهیم. تفاوتی که مرد پنگوئن با جوکر دارد، این است که در جوکر، هوشمندی و طراحی بیشتری می‌دیدیم و در مرد پنگوئن آلت دست بودن و نادانی بیشتر.

تینتراژ فیلم بازگشت بتمن به خوبی معرف کل فیلم و نیز درونمایه‌های هجو و پست مدرن آن است. پدر و مادری متشخص در کاخ خود صاحب فرزندی شرور می‌شوند. آنها این فرزند را بعد از مدتی نگهداری در قفس به جوی فاضلاب می‌اندازند. این اتفاق مصادف با کریسمس است و مسیری که طی می‌شود، یعنی محل یک باغ وحش متروک، در جریان فیلم مجدداً به آن ارجاع داده خواهد شد. اتفاقاً روزی که مرد پنگوئن به روی زمین برمی‌گردد و حمله می‌کند، کریسمس است. نحوه به آب انداختن بچه، یادآوری به آب انداختن موسی (ع) است و فرزند شرور از خانواده اشرافی نیز امری متداول هم در سینما و هم در اسطوره‌هاست (زال و سام). با این تفاوت که اینجا جای خیر و شر تغییر می‌کند؛ به جوی افتاده، منجی نیست بلکه مظهر شرارت است. فیزیک بچه پنگوئن شکل، نشان داده نمی‌شود تا هم با قرار دادن عنصر ابهام تعلیق ایجاد کند و هم معصومیت بچه را که برتون قصد دارد تا کاید کند، تحت الشعاع قرار ندهد. طرد بچه در فاضلاب مانند طرد جوکر در محلول شیمیایی، حکایت از همان لکه‌ای دارد که ما در ناخودآگاه خود آن را پنهان می‌سازیم اما آن لکه در فرصت مناسب خود را پیدا و تلاش می‌کند ما را مسخر خود سازد. (چنانچه بعداً در صحنه گروگانگیری در فاضلاب در دیالوگ پرمغز بین مکس و پنگوئن، تصریح می‌شود به این امر که یک افسانه به حقیقت پیوسته را می‌بینیم.) از آب گرفتن بچه توسط پنگوئن ها، هجو غسل تعمید است و نشانگر اینکه مرحله جدیدی از زندگی او یا کمک طردشدگان آغاز می‌شود. پنگوئن‌ها که حضوری کمیک در فیلم دارند، معمولاً کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. به نظر می‌رسد نقش پنگوئن‌ها در این فیلم، مسخ‌شدگانی باشد که تقصیری در وضع خود ندارند ولی با ابزار دست قرار گرفتن توسط پدرشان، بزرگ‌ترین فاجعه‌آفرینی‌ها را ممکن است داشته باشند، مانند آنچه در ارتش‌هایی مثل داعش مشاهده می‌شود.

در ایسن فیلم هم برخی عناصر هجو شده فیلم قبلی حضور

روایت سیاست فانتزی متوحش در بازگشت بتمن از تیم برتون

تیم برتون در نمایشی از فیلم «بازگشت بتمن»

دارد. از آن جمله می‌توان به هجو مستقیم و غیرمستقیم رسانه‌ها اشاره کرد که برتون از همان صحنه‌های آغازین بدان مبادرت می‌کند: «اغلب اوقات، خواندن این روزنامه‌ها وقت تلف کردن است!» و سپس بازی پنگوئن با رسانه‌ها برای جلب محبوبیت و قدرت. هرچند راهی هم برای گریز از این رسانه‌ها جز از طریق خود رسانه نشان نمی‌دهد. شاید این آخری، یک فانتزی برای تحمل پذیر کردن ماجرا باشد. هجو جلوه‌فروشی زنان که در قسمت قبلی هم بود (دوست‌دختر خائن جوکر) اینجا در همان آغاز با رونمایی از درخت کریسمس خود را نشان می‌دهد. همچنین است پیدایش مصیبت‌ها که به بهانه خوشحال کردن مردم شروع می‌شود. به عبارتی، با شادمانی و سرگرمی است که شرور آغاز می‌شود. به موسیقی متن در هنگام حمله شب کریسمس دقت کنید! همچنین به صحنه به قتل رساندن سیلینا (زن گربه‌ای) توسط مکس. این تیم برتون در قسمت قبلی به هجو وضع رسانه‌ای انسان مدرن پرداخته و نشان داده بود که چطور در «جامعه مصرفی» می‌توان توده‌ها را به بند مصرف و نمایش، اسیر امثال جوکر کرد. در این قسمت، تیم برتون بیشتر به سیاست توجه و سعی دارد نشان دهد که قدرت‌یابی فرومایگان و جعل سوابق عوام‌پسندانه برای آنها چقدر در دنیای امروز سهل و ساده است. فرومایگانی که تمام مزیت آنها در حاضر جوابی، تکه‌برانی، خلق پرستیژ و امثال آن است و در عین اینکه در مبتذل ترین شکل ممکن زیست دارند، به اشرافی‌ترین شکل ممکن، خود را نشان می‌دهند. برخلاف جوکر که یک تاجر جنایتکار بود، پنگوئن تاجر نیست بلکه وجه معوج سرمایه‌دار است یا «آن حقیقتی که او مخفی می‌کند.» (دیالوگ مکس و پنگوئن) پس پنگوئن همان سرمایه‌دار یقه‌سفید و معتبر است که وجه پنهان خود را آشکار کرده است و اکنون حتی می‌توان گفت با حمایت او تلاش می‌شود تا در رأس هرم سیاست قرار گیرد. پنگوئن نسبتی

در هم آمیختن، هرچند اصل آن را بسیاری انجام می‌دهند ولی امتیاز خاص برتون است. تیم برتون در قسمت قبلی به هجو وضع رسانه‌ای انسان مدرن

هم با بتمن دارد و آن از دست دادن والدین است. این تروما از هر دو، یک موجود خاص ساخته است. شاید برای ما امروزی‌ها که ریاست جمهوری ترامپ را مشاهده می‌کنیم، سخن از مرد پنگوئن، چندان هم تجربه غربی نباشد. درواقع یکی از ویژگی‌های هنرمند هم دیدن همین چیزها در خشت خام است.

به مناسبت بد نیست یادآور شویم حضور زن گربه‌ای، در کنار یا گاهی رودرروی بتمن، بهانه‌ای برای بحث‌های فلسفی درباره این فیلم ایجاد کرده است. زن گربه‌ای یا سیلینا، قبل از تبدیل، زنی است کمی حواس‌پرت با اعتمادبه‌نفس خیلی پایین که نمی‌تواند جای خود را پیدا کند و از وضع خود ناراضی است اما با این حال توانایی‌هایی دارد. او در این وضع خود، صرفاً به‌عنوان موجودی درجه دو در خدمت مردان قرار گرفته است و حتی توسط اشراف تحقیر می‌شود. سیلینا، با کشته شدن شخصیت قبلی خودش توسط مکس، به زن گربه‌ای تبدیل می‌شود. این بار فردی است به‌شدت توفانی و فعال. اما فعال بودن کنونی وی در برابر انفعال قبلی او، وضع متعادلی پیدا نکرده، چرا که باز هم دچار ازخودبیگانگی جدیدی شده است. او وضع قبلی خود را کنار زده یا علیه آن شوریده، اما این وضع جدید، ثباتی برای او به ارمغان نیاورده. زیرا باز هم در قیاس با بتمن در معرض ثانوی بودن است و البته انتخاب او این است که از این وضع هم بگریزد و با رد سلطه بوروس وین (بتمن) تن به قوانین او هم ندهد. اینجا است که می‌توان گفت نوعی آشوب و تشویش در ذات این شخصیت نهاده شده و این می‌تواند برای علاقه‌مندان به بحث فمینیسم، نشانگر وجود زنانه باشد. البته نیازی به گفتن ندارد که این تفسیر بر این اساس است که کسی این ویژگی را زنانه بداند.

با فراموش کردن ماجرای فمینیسم می‌توان تفسیر فلسفی دیگری هم از این فیلم داشت و آن تضاد و تعامل دووجه فرارونده و ایستای وجود آدم است. وجه فرارونده، باعث شکستن قوانین و هنجارهاست و به دنبال کسب تجارب جدید و باز کردن افق‌های نوین است. وجه ایستا به دنبال احتیاط کردن است و قصد دارد آنچه را به دست آورده ثابت و ساکن کند و از دست ندهد. زن گربه‌ای و مرد خفاش‌ی، یکی نماد فرآوری و دیگری نماد ثبوت قلمداد می‌شوند. در واقع بتمن زن گربه‌ای، یک نوع بودن هستند. هر دو قواعد رایج و عامیانه زندگی را کنار زده و تلاش کرده‌اند خودشان را از هیاهوی زندگی روزمره نجات دهند. به همین خاطر، فریبندگی مناسبات روزمره چندان برای آنها موثر نیست. حتی وقتی گربه‌ای با پنگوئن همکاری می‌کند، نوعی همکاری آگاهانه انجام می‌دهد و بعد هم آگاهانه این همکاری را می‌شکند. تفاوت اینجا است که یکی، یعنی گربه‌ای، برای گریز از قواعد و یافت چیزهایی که ندارد، حد و مرزی قائل نیست، تا جایی که حتی خودش هم نمی‌تواند خودش را تحمل کند و دیگری یعنی بتمن، حدودی قائل است و سعی دارد محافظه کارانه آنچه را به دست آورد، پاسداری کند.

کتاب‌نامه

کتاب «فلسفه فشن» نوشته لارس اسونسن با ترجمه آیدین رشیدی از سوی نشر مشکی منتشر شده است. فشن در قرن پانزدهم میلادی در فرانسه آنقدر مهم تلقی می‌شد که شارل هفتم خواسته بود روزنخانه جداگانه‌ای برای آن تأسیس کنند. امروزه کمتر کسی است که خواهان چنین نهادی باشد، اما مطمئناً از اهمیت فشن کاسته نشده است. فشن از قرن هجدهم تا امروز به‌روافزونی دموکراتیزه شده است، به این معنا که دیگر منحصر به جمع کوچکی از ثروتمندان نیست. انسان غربی امروزی را به سختی بتوان خارج از دامنه فشن در نظر آورد. پیشخوان روزنامه‌فروشی‌ها از مجلات فشن با جلد‌های رونغی و رنگ‌های جذاب‌شان انباشته است و صفحه‌های بسیاری از مجلات سبک زندگی و روزنامه‌ها به مطالب مربوط به فشن اختصاص دارد. فشن از کم‌اهمیت‌ترین چیزهایی است که می‌توان تصور کرد. در بسیاری از متون، کلمه فشن در ترکیبی مانند فلسفه فشن همچون چیزی که فاقد جسم و وزن است به چشم نمی‌آید. فشن از همان ابتدا انتقادهایی را به همراه داشت. نوشته‌هایی از قرن چهاردهم در دست است که در آن ظاهر کسانی که جامعه‌هایی متفاوت با لباس مشخص کاربردی به تن می‌کنند، مسخره توصیف شده است. تا دهه ۸۰، مطالعات جدی فشن به نگویش اخلاقی و حتی تحقیر موضوع‌شان تمایل داشت. اما در دو دهه گذشته همه چیز تغییر کرده است. در این کتاب تا حد زیادی به نقد فشن پرداخته شده اما آن تحقیر نشده است. تلاش اصلی در این کتاب ایجاد رابطه‌ای

مبنای چیزی که وینگتنشتاین آن را «شبهات‌های خانوادگی» می‌نامد، در این اصطلاح مذاقه کنیم. بنابراین در این کتاب نمونه‌های بسیاری مطرح می‌شود که مخاطب ببیند تا چه حد ممکن است بر مبنای این نمونه‌ها خصایص عمومی دیگری استخراج کنیم. لارس اسونسن در ادامه مقدمه کتاب به آثاری اشاره می‌کند که در آنها به فشن و کارکردش پرداخته شده و از آثاری چون «سارتورسارتوس»، «فلسفه فشن» و... نام می‌برد. او تا کاید می‌کند که خطر فکری زیمل در کتاب «فلسفه فشن» را در این اثر دنبال کرده، بدان معنا که پوشاک بخش حیاتی از ساختار اجتماعی نقش را تشکیل می‌دهد. مولف در پایان بیان می‌کند: «طبیعتاً خیلی‌ها خارج از دایره فشن قرار می‌گیرند، اما در این بخش از جهان که ما زندگی می‌کنیم و در این برهه از تاریخ، عملاً غیرممکن است که خود را از محیط فشن بیرون نگه دارید. حتی فقیرترین آدم‌ها در جهان غرب، وقتی آگاه می‌شوند که نمی‌توانند در حوزه فشن شرکت کنند. در واقع به نوعی با آن درگیر شده‌اند. کنار گذاشتن از این بازی و آگاهی از این موضوع در واقع حاکی از آن است که آنها نیز در گستره تأثیر آن قرار گرفته‌اند. همه خوانندگان این کتاب شهروندان جهان فشن هستند.» کتاب «فلسفه فشن» نوشته لارس اسونسن با ترجمه آیدین رشیدی با شمارگان ۵۰۰ نسخه در ۲۰۰ صفحه از سوی نشر مشکی منتشر شده است.

منبع: مهر